

Enheten för samhällsplanering
Karin von Sydow

Botkyrka kommun
kontaktcenter@botkyrka.se

Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse inför Botkyrka kommuns prövning av översiktsplanens aktualitet

Stockholms län växer stadigt och ett bostadsbyggande som både håller hög volym och hög takt är avgörande för länets utveckling. Kommunernas översiktsplanering är en grundbult i detta arbete.

En aktuell översiktsplan med tydliga ställningstaganden underlättar framtida detaljplanering för bostadsbebyggelse och är därför ett avgörande verktyg för att nå målsättningar om ett ökat bostadsbyggande.

Kommunfullmäktige ska därför under varje mandatperiod avgöra om översiktsplanen är aktuell eller behöver göras om. Länsstyrelsen ska på eget initiativ redovisa statliga och mellankommunala intressen som är av betydelse för planens aktualitet.

Kommunens gällande översiktsplan

Botkyrka kommuns översiktsplan antogs 22 maj 2014. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat den 10 mars 2014. Det finns inga gällande fördjupningar av översiktsplanen.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen gör bedömningen att de statliga och mellankommunala intressen, som Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för enligt 3 kap. 16 § PBL, inte har sådan karaktär att de kräver en omarbetning av den kommunomfattande översiktsplanen. Översiktsplanen bör därmed även fortsättningsvis kunna utgöra stöd för planläggning och tillståndsgivning.

Länsstyrelsen noterar samtidigt att nya frågor har aktualiserats sedan översiktsplanen antogs 2014, vilka har betydelse för bebyggelseutvecklingen och för beslut om mark- och vattenanvändning.

Synpunkter utifrån Länsstyrelsens granskningsyttrande

Nedan presenteras hur förändrade förutsättningar förhåller sig till Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet från 2014.

Trafikbuller/hälsa och säkerhet

Sedan översiktsplanen antogs har ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen med hänsyn till trafikbuller trätt i kraft och regeringen har tagit beslut om en ny förordning (2015:216) som innehåller nya riktvärden för utomhusbuller från trafik. De synpunkter Länsstyrelsen framförde i granskningsyttrandet om avstegsfall är i och med de beslutade ändringarna inte längre tillämpliga.

Datum
2016-06-29

Beteckning
401-10139-2016

Fittja värmeverk/hälsa och säkerhet

Länsstyrelsens synpunkter om skyddsavstånd till utbyggnad av närliggande bostäder kvarstår. Se vidare Länsstyrelsens granskningsyttrande.

Bebyggelse på landsbygden/mellankommunalt intresse

Länsstyrelsens synpunkter om att nya bostäder i första hand ska lokaliseras till goda kollektivtrafiklägen samt att översiktsplanen ska ge tydligare stöd för bebyggelseutveckling på landsbygden kvarstår. Se vidare Länsstyrelsens granskningsyttrande.

Bebyggelsens lämplighet med hänsyn till hälsa och säkerhet m.m./hälsa, säkerhet eller risk för olyckor, översvämning och erosion

Länsstyrelsens synpunkter om att risk- och säkerhetsaspekter måste beaktas tidigt i planprocessen och efterkommande detaljplanering kvarstår. Detta gäller framförallt om kommunen på sikt går vidare med planer för en överdäckning av E4/E20. Se vidare Länsstyrelsens granskningsyttrande.

Nya förhållanden som särskilt behöver uppmärksammas

Nedan redovisas kortfattat statliga och mellankommunala frågor som berör Botkyrka och som är nya sedan gällande översiktsplan antogs. De statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet och för kommunens översiktsplanering, redovisas mer utförligt i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*. Den senaste versionen av sammanställningen är daterad 7 februari 2017, och finns tillgänglig på Länsstyrelsens webbplats.

Riksintressen

- Havs- och vattenmyndigheten har beslutat att 28 anläggningar är av riksintresse för vattenförsörjning. I Stockholms län är fem anläggningar utpekade, varav Norsborgsverket och Bornsjön berör Botkyrka kommun. Mer information finns på [Havs- och vattenmyndighetens webbplats](#).
- Det pågår en översyn av riksintressena för friluftslivet. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har beslutat om ett nytt område av riksintresse för friluftslivet, Bornsjön, som berör Botkyrka kommun. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har även beslutat om ändrade områdesgränser för området Hanveden (tidigare Ågesta-Lida-Riksten).
- Länsstyrelsen har påbörjat en översyn av kulturmiljövårdens riksintressen. Under de närmaste åren kommer de flesta av länets riksintressen för kulturmiljövården inventeras och analyseras på nytt. Värdeexperter, urval och avgränsningar kommer att ses över. Målet är att nya kunskapsunderlag ska finnas framtagna för samtliga områden i länet och att de utpekade riksintressena ska vara aktualiserade med förnyade beslut från Riksantikvarieämbetet där så krävs. Aktualiseringen ska ske i dialog med länets kommuner.

Datum
2016-06-29

Beteckning
401-10139-2016

Syftet är att skapa en ökad förutsägbarhet och tydlighet i frågor som rör planering och byggande i länet.

Miljökvalitetsnormer för vatten

- Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har upprättat förslag till förvaltningsplan, förslag till miljökvalitetsnormer och förslag till åtgärdsprogram med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning för perioden 2015-2021. Regeringen beslutade om en prövning av förslagen till åtgärdsprogram. Denna prövning är nu klar och Vattenmyndigheterna har uppdraget att fastställa de nya åtgärdsprogrammen för 2017-2021.
- EU-domstolen meddelade i en dom den 1 juli 2015, mål C461/13, gällande hur miljökvalitetsnormerna enligt ramdirektivet för vatten ska tolkas och tillämpas i tillståndsärenden, att de funnit att medlemsstaterna är skyldiga att inte meddela tillstånd till verksamheter som riskerar att orsaka en försämring av status eller när uppnående av god ekologisk ytvattenstatus äventyras. I domen tolkar EU-domstolen också begreppet försämring i ramdirektivet såsom en försämring till en lägre klass för en enskild kvalitetsfaktor, även om inte den sammanvägda statusen försämras. Vidare anser domstolen att för en kvalitetsfaktor som redan befinner sig i lägsta klass innebär varje försämring av denna en försämring av status. En slutsats av domen är att det i planärenden kommer ställas större krav på att visa att planförslaget inte riskerar att leda till en försämring av status eller att det äventyrar att miljökvalitetsnormer för vatten kan följas.

Mellankommunala frågor

- Arbetet pågår med att ta fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Utgångspunkten för arbetet är den nuvarande planen, RUFSS 2010. Under perioden 8 april - 30 september 2016 genomfördes samrådet och under sommar och höst 2017 kommer planen att ställas ut. Den slutliga planen ska beslutas i landstingsfullmäktige under 2018.
- En regional cykelplan, som pekar ut stråk för arbetspendling med cykel, redovisades i februari 2014 av Trafikverket, Landstinget och Länsstyrelsen. Med start i oktober 2015 följs cykelplanen upp i ett årligt cykelbokslut.
- Länsplanen för transportinfrastruktur i Stockholms län 2014-2025 fastställdes våren 2014. Länsstyrelsen inväntar direktiv för att påbörja åtgärdsplaneringen för en ny länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029.

Hälsa, säkerhet och riskfrågor

- Länsstyrelsen har tagit fram *Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholm län – med hänsyn till risken för översvämning* (2017:01). Rekommendationerna är avsedda som stöd i kommunernas planering av ny bebyggelse som ligger i översvämningshotade områden längs vattendrag och sjöar inom Stockholms län. Länsstyrelsen har

Datum
2016-06-29

Beteckning
401-10139-2016

också tagit fram *Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren – med hänsyn till risken för översvämning* (2015:2).

- Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har i enlighet med förordningen om översvänningsrisker (SFS 2009:956) tagit fram kartor för områden med översvänningsrisker. I Stockholms län finns tre vattensystem som har en betydande risk att bli översvämmade: Oxundaån, Tyresån och delar av Mälaren. Kartorna ger en överblick av vilken risk som finns för skador på människors hälsa, miljö, kulturarv och ekonomisk verksamhet längs vattendragen vid en översvämning. Våren 2015 togs riskhanteringsplaner, baserade på de framtagna riskkartorna, fram.
- SMHI har 2015 tagit fram en regional klimatanalys för Stockholms län. Tillgängligt kartunderlag för länet finns att hitta på SMHI:s hemsida.
- Länsstyrelsen har tagit fram en lågpunktskarta som visar de potentiellt instängda områdena i terrängen, och som vid skyfall kan riskera att översvämmas. Denna kan användas i övergripande planering. Karteringen är rent topografisk och tar inte hänsyn till infiltration eller dagvattensystemets kapacitet.
- Länsstyrelsen har tagit fram riktlinjer för planering utmed transportleder för farligt gods; *Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods* (2016:4). Syftet med riktlinjen är att ge vägledning och underlätta hanteringen av riskfrågor relaterade till farligt gods i planprocessen. Riktlinjen tydliggör även hur Länsstyrelsen i Stockholms län bedömer risker vid granskning av detaljplaner och översiktsplaner.

Övriga frågor

- Länsstyrelsen tog i september 2014 beslut om utvidgat strandskydd för Botkyrka kommun. Beslutet överklagades till regeringen som fattade sitt beslut i januari 2017 (beteckning M2014/02367/Me). Regeringen ändrade Länsstyrelsens beslut endast på så sätt att det utvidgade strandskyddet som utgår från Lilla Trasket upphävs.
- Status kring projektet Stockholm ström och de delar som berör Botkyrka kommun framgår av Stockholms ströms webbplats, www.stockholmsstrom.net.
- Boverket har tillsammans med Movium vid Sveriges lantbruksuniversitet tagit fram en vägledning för planering, utformning och förvaltning av barns och ungas utemiljö med särskilt fokus på skolgårdar och förskolegårdar. Boverket har även tagit fram allmänna råd till 8 kap. 9 § andra stycket samt 10-11 §§ PBL (BFS 2015:1 FRI).
- En reviderad kulturmiljölag (1988:950) trädde i kraft den 1 januari 2014, vilken utgör en översyn av den tidigare kulturminneslagen. En av den nya lagens viktigaste förändringar gäller fornlämningar. Från 2014 finns nya nationella kulturmiljömål.

Datum
2016-06-29

Beteckning
401-10139-2016

- Ändringar i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar trädde ikraft den 1 januari 2014.

Formalia kring ställningstagandet till översiktsplanens aktualitet

Det bör uppmärksammas att Länsstyrelsens ställningstagande om översiktsplanens aktualitet begränsas till de krav som ställs i 3 kap. 5 § PBL. Det vill säga i vilken utsträckning planens intentioner fortfarande är aktuella med hänsyn till nya förutsättningar.

Innehållet i planen kan inte ändras genom beslutet. Fullmäktiges ställningstagande innebär således ingen revidering av översiktsplanen eller delar av den. Om kommunfullmäktige finner att översiktsplanen är inaktuell, är det naturligt att kommunen tar ställning till att inleda en översyn av planen, eller delar av den.

Uttalanden från kommunfullmäktige och Länsstyrelsen i samband med aktualitetsprövningen är ändå av betydelse. Dessa kan vara värdefulla i samband med den översiktliga planering som kontinuerligt sker i en kommun. Det kan därför vara värdefullt att som beslutsunderlag ställa samman dem i en separat handling som hålls tillgänglig tillsammans med den gällande översiktsplanen.

Efter att aktualitetsprövningen är genomförd ska kommunfullmäktiges beslut enligt 7 § plan- och byggförordningen (2011:338) skickas till Boverket och Länsstyrelsen samt till Landstinget såsom regionplaneorgan.

I slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit ställföreträdande länsöverdirektör Åsa Ryding, beslutande, samhällsbyggnadsdirektör Patrik Åhnberg och översiktsplanerare Karin von Sydow, föredragande.

Åsa Ryding

Karin von Sydow

Detta beslut har granskats och godkänts via Länsstyrelsens ärendehanteringssystem och har därför ingen namnunderskrift.

Bilaga

Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering

Sändlista (för kännedom)

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, SLL